

12.06.2023 nr 9.5-2.2/22-
23/33/19

Tallinna Haridusamet
Estonia pst 5a
10143 Tallinn
Harju maakond

**Lasteaia Naeratus haldusjärelevalve
õendi kinnitamine**

Koolieelse lasteasutuse seaduse § 28 lõigete 1 ja 3 ning haridus- ja teadusministri 24.05.2022 käskkirja nr 155 „Volituse andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning huvihariduse õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Lasteaia Naeratus haldusjärelevalve õendi.
2. Lasteaia pidajal Tallinna Haridusametil palun esitada õendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse tähtaega.
3. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Mare Tamm
peaekspert

Koopia: direktor@naeratus.edu.ee

Mare Tamm
735 0162
mare.tamm@hm.ee

LASTEAIA NAERATUS HALDUSJÄRELEVALVE ÕIEND

SISSEJUHATUS

1. Lasteaed Naeratus (edaspidi *lasteaed*) on Tallinna Haridusameti (edaspidi *pidaja*) hallatav koolieelne lasteasutus aadressil Niidi põik 4, 10314 Tallinn, Harju maakond.
2. Haldusjärelevalvet teostati koolis Haridus- ja Teadusministeeriumi (edaspidi *HTM*) õigus- ja personalipoliitika osakonna peaeksperdi 12.04.2023 korralduse nr 9.5-2.2/22-23/33/3 „Haldusjärelevalve algatamine Lasteaias Naeratus“ alusel.
3. Järelevalves oli vaatluse all, kuidas lasteaias tagatakse eestikeelsele õppe- ja kasvatustegevusele üleminek ning kuidas see võimaldab laste üleminekul lasteaiast kooli alustada õpinguid eestikeelses koolis; missuguseid metoodikaid ja õppematerjale kasutatakse eesti keele õpetamisel; kas õpetajad on läbinud teises keeles õpetamise koolitusi; kas õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon ja eesti keele oskuse tase vastavad nõuetele.
4. Järelevalvet õppe- ja kasvatustegevuse õiguspärasuse üle teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdid Mare Tamm ja Kaidi Maask. Välise eksperdina oli kaasatud eelpedagoogika nooremlektor Evelyn Neudorf Tallinna Ülikoolist.
5. Järelevalve algas 15.05.2023.
6. Järelevalves vesteldi direktori, lasteaia pidaja, õpetajatega, lastevanemate esindajatega hoolekogust, tutvuti lasteaia õppekeskkonna ja dokumentatsiooniga ning vaadeldi õppe- ja kasvatustegevusi, võrreldi lasteaia dokumentatsioonis kajastatud andmeid tegeliku olukorra ja Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekannetega.

KOKKUVÕTE

Lasteaed Naeratus on Põhja-Tallinna linnaosas tegutsev venekeelne neljarühmaline munitsipaallasteaed, mis võimaldab koolieast noorematele lastele hoidu ja alushariduse omandamist. Lasteaias on 2022/2023. õa-l sõimerühm, liitrühm ja kaks aiarühma. Kokku on lasteaias 89 last. Õppe- ja kasvatustöö läbiviijaid on 13.

Lapsevanemad, õpetajad ja lasteaia juht väärtustavad lasteaeda kui paika, kus laste igapäevased tegevused toimuvad turvalises ja väikeses keskkonnas ning töötavad pikaajalise töökogemusega kvalifitseeritud õpetajad.

Lasteaed on liitunud keelekümbuse võrgustikuga ja kasutas kuni 2020. aastani keelekümbuse metoodikat. Edasi liituti HTMi pilootprojektiga „Professionaalne eestikeelne õpetaja vene õppekeelelaadiga rühmas”¹, toetamaks 3–7aastaste laste eesti keele õpet. Õpetajate, direktori ja lapsevanemate hinnangul on projekti tulemused olnud laste keeleõppes keelekümbusega võrreldes tõhusamad, kuna seda on toetanud kolm eesti keele õpetajat rühmades.

Lasteaia õppekavas esines vastuolusid õigusaktidega ning see vajab seadusega kooskõlla viimist. Õppekavale on vaja lisada üldoskuste eristamise ja erivajadusega lapse arengu toetamise osad. Lasteaia kahes rühmas oli laste arv suurem seaduses lubatud ülempiirist.

Lasteaial puudus kehtiv arengukava. Sisehindamist on lasteaias läbi viidud eelmisel arengukava perioodil järjepidevalt.

Laste arengut hinnatakse lasteaias iga õppeaasta sügisel ja kevadel. Kokkuvõtlik hindamine toimub koos lapsevanemaga arenguvestlusel. Samuti koostatakse lastele arengumapp, mis on rühmiti erineva sisuga, ja väljastatakse koolivalmiduskaart.

Lasteaia 13-st õppe- ja kasvatusala töötajast vastavad kvalifikatsiooninõuetele 12. Neist viiel puudub ametikoha nõuetele vastav B2 keeleoskustase. 2022. aastal on Keeleamet teinud neile õpetajatele ettekirjutuse keeleoskuse täiendamiseks B2 tasemeni või keeletaseme eksami sooritamiseks.

Eesti keele õpetamise ja keelekümbuse metoodika kursustel on aastatel 2021–2023 osalenud kõik õpetajad (EHIS, seisuga 17.05.2023). Suuremas mahus kursused (104–366 tundi) on läbinud seitse õpetajat ja väiksemas mahus (12–28 tundi) viis õpetajat (kõik kokku 1551 tundi).

Seoses lasteaedade eestikeelsele õppele üleminekul alates 01.09.2024, kavandab direktor enda sõnul jätkata eesti keele õpetajatega koostööd ka peale pilootprojekti „Professionaalne eestikeelne õpetaja vene õppekeelelaadiga rühmas” lõppemist (2024) ja leida lisaks eestikeelset personali. Kaalumisel on korraldada vanematele lastele keelelaagrit, mis motiveeriks nii lapsi kui õpetajaid kasutama igapäevaselt rohkem eesti keelt. Samuti plaanitakse jätkata koostööd eestikeelsete lasteaedadega.

Eeltoodu põhjal võib eeldada, et direktori poolt lähiajal planeeritud tegevuste teostumisel, rühmameeskondade töö ümberkorraldamisel, samuti eesti keelt valdava personali värbamisel, on lasteaial head eeldused 2023/2024. õa jooksul valmistuda eestikeelsele õppe- ja

¹Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium, <https://www.hm.ee/eesti-keel-ja-voorkeeled/eesti-keel/eestikeelsed-opetajad-lasteaias-ja-koolis>. Pilootprojektiga toetatakse õpetajate professionaalset arengut, aidatakse õppeasutustel kujundada eesti keele omandamist toetavat õpi- ja kasvukeskkonda, seirata üleminekut lasteaiast põhikooli, teostada iga-aastast õpilaste keeleoskuse seiret põhikoolis, tõsta keeleõppe kvaliteeti ja viia see vastavusse keeletasemetega, luua võimalused tandemõppeks, arendada rühmatöö oskusi ja meeskonnatööd asutuses, luua laiemad võimalused õpetajalt õpetajale kogemuste vahetuseks ning arendada õppeasutuse keeleõppemudelit. Projektis osalevad lasteaiaid ja koolid, kus rühmas või klassis õpib vähemalt 10 eesti keelest erineva kodukeelelaadiga last.

kasvatustegevusele üleminekuks, mis võimaldaks lastel sujuvalt alustada õpinguid eestikeelses koolis.

OLUKORRA KIRJELDUS

Lasteaed Naeratus on Põhja-Tallinna linnaosas alatest 1999. aastast tegutsev venekeelne munitsipaallasteaed. Lasteaias on 2022/2023. õa-l üks sõimerühm, üks liitrühm ja kaks aiarühma. Kokku on lasteaias 89 last. Õppe- ja kasvatustööd viivad läbi 12 õpetajat.

1. Õppekava ja õppekorraldus

1.1. Õppekava

Koolieelse lasteasutuse seaduse² (edaspidi *KELS*) kohaselt on lasteasutuse õppe- ja kasvatustöö korralduse aluseks lasteasutuse õppekava, mis peab vastama koolieelse lasteasutuse riiklikule õppekavale (edaspidi *KELA RÕK*). Samas on sätestatud³, et lasteasutuse õppekava koostavad ja arendavad pedagoogid, kaasates vanemaid, selle kinnitab direktor pedagoogilise nõukogu ettepanekul, kuulates ära hoolekogu arvamuse.

KELA RÕKi⁴ kohaselt on lasteasutuse õppekava lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument.

Lasteaia poolt esitati järelevalvele õppekava erinevad osad eraldi failidena, õppekaval puudus sisukord, lisade loetelu ja lehekülgede numeratsioon. Mitmete dokumendi osade juures olid viited⁵ erinevatel aastatel antud kooskõlastustele, kuid nende kohta ei olnud eraldi kinnitamisdokumente.

Direktori selgitusel on siiani õppekava muudatused lisatud jooksvalt eri osadena õppekava juurde ja õppekava ei ole muudetud tervikuna.

Siinkohal selgitame, et kuna õppekava on lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, on oluline selgus, kes, kuna ja millisel õiguslikul alusel on muutnud või kinnitanud õppekava ning milline versioon õppekavast kehtib.

Lasteaia Naeratus õppekava (edaspidi *lasteaia õppekava*) 2022/2023. õppeaastaks on kinnitatud direktori käskkirjaga⁶ ja ettepaneku on teinud pedagoogiline nõukogu⁷. Puudub hoolekogu arvamus. Järelevalves esitas direktor õppekava puuduolevad osad, milleks olid õppekava uuendamise ja täiendamise kord ning lapse arengu hindamise läbiviimise tulemused vanuseti.

Lasteaia õppekava ei ole kooskõlas KELA RÕKiga⁸.

Vastuolud on lasteasutuse õppekavas järgmistes 6–7aastase lapse eeldatavate üldoskuste osas:

- 1) puuduvad mänguuskused vastavalt KELA RÕKis⁹ sätestatule;
- 2) puuduvad tunnetus- ja õpioskused vastavalt KELA RÕKis¹⁰ sätestatule;
- 3) puuduvad sotsiaalsed oskused vastavalt KELA RÕKis¹¹ sätestatule;
- 4) puuduvad enesekohased oskused vastavalt KELA RÕKis¹² sätestatule;

² KELS, § 16 lg 1.

³ KELS, § 16 lg 3.

⁴ Vabariigi Valitsuse 29.05.2008. a määrus nr 85 „Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava“, § 2 lg 1.

⁵ Dokument „Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted, sealhulgas korraldus“, kooskõlastatud pedagoogilise nõukogu koosolekul 27.02.2009, protokoll nr 10.

⁶ Direktori 21.10.2022 käskkiri nr 1-2/6.

⁷ Pedagoogilise nõukogu 17.10.2022 koosoleku protokoll 1-3/5.

⁸ KELA RÕK, § 2.

⁹ KELA RÕK, § 12.

¹⁰ KELA RÕK, § 13.

¹¹ KELA RÕK, § 14.

¹² KELA RÕK, § 15.

- 5) määruse¹³ kohaselt esitatakse lasteaia õppekavas erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted ja korraldus. Õppekavast ei selgu, milline on toetamise korralduslik pool (nt muu emakeel, vasakukäelisus, muusikalis-rütmiline andekus, käeline andekus).

Õppekavas täiendamist ja uuendamist vajavad osad.

- 1) Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on õppekavas otseselt üle võetud riiklikust õppekavast. Selleks, et oleks võimalik lähtuda õppeasutuse eripärast tulenevatest vajadustest, peaks õppekavas välja tooma asutuse eripära arvestavaid õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtteid.
- 2) Õppekavas on esitatud lapse arengu hindamise tabelid venekeelsetena, kuid need peaksid olema esitatud eesti keeles.
- 3) Lapsevanematega koostöö põhimõtted, sealhulgas korraldus, pärineb aastast 2014 ja vajab uuendamist, et oleks määratletud koostöömeetodid ja suhtluskeskkonnad, mida lasteaia praktiseeritakse.
- 4) Õppekava eri osades esineb keelelisi vigu, mille tõttu teksti sisu ei ole üheselt mõistetav ja vajab keelelist korrigeerimist.

Seaduse¹⁴ kohaselt on pedagoogilise nõukogu ülesanne lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse analüüsimine ja hindamine ning direktorile, hoolekogule ning valla- või linnavalitsusele õppe- ja kasvatustegevuse parandamiseks ettepanekute tegemine.

Õpetajate ja direktori sõnul algatab kõik õppekavaga seotud muudatuste ettepanekud direktor, arutades teemad läbi pedagoogilises nõukogus.

1.2. Õppekorraldus

Seaduse¹⁵ kohaselt kinnitab lasteasutuse tegevus- ja päevakava lasteaia direktor.

Järelevalvele esitas direktor rühmade päevakavad kui õppekava erinevad osad, ilma viiteta kinnitamisele ja selge viiteta, millise dokumendi juurde päevakavad kuuluvad.

Direktori sõnul on tegevus- ja päevakava õppekava juures, nt kui laste vanus rühmas muutub, muutub ka päevakava.

Selgitame, et õigusaktide kohaselt on õppekava muutmisele kehtestatud kõrgemad nõuded kui päevakava muutmisele ning kui päevakava on õppekava osa, siis peab ka päevakava muutmisele rakendama õppekava muutmise nõudeid ehk läbima kehtestatud kooskõlastusringi.

Lasteaia tegevus- ja päevakavas on märgitud õppetegevus lisaks ka pealelõunasel ajal.

Õpetajate sõnul on tegemist peamiselt laste individuaalse toetamisega (nt hommikul tehtud töö lõpetamine). Rühmaruumide vaatlusel nähtus, et mitmetes nädala tegevusi kajastavates dokumentides on tegevused märgitud õppetundidena.

Juhime tähelepanu, et KELA RÕKi¹⁶ kohaselt viiakse lasteasutuses läbi õppe- ja kasvatustegevusi, mitte õppe- ja kasvatustegevuse tunde nagu koolis.

Järelevalves leidis kinnitust, et lasteaia rühmade päevikud asuvad vastavalt määruses kehtestatud nõuetele¹⁷ hariduse e-infosüsteemis Eliis (edaspidi *Eliis*). Päevikusse tehtud sissekanded olid kooskõlas nädalakavas planeerituga. Seni ei ole lasteaed kasutanud võimalust

¹³ KELA RÕK, § 2 lg 4 p 5.

¹⁴ KELS, 22 lg 6.

¹⁵ KELS, § 16 lg 4.

¹⁶ KELA RÕK, § 1 lg-d 1-2.

¹⁷ Haridus- ja teadusministri 31.08.2011. a määrus nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“, § 2 lg 2.

dokumenteerida laste arengukaarte ja koolivalmiduskaarte e-keskkonnas.

Lapsevanemate ja õpetajate sõnul toimub igapäevane suhtlemine sotsiaalmeedia erinevates gruppides, peamiselt Facebookis, kuna Eliisi kasutusega ei ole kõik vanemad liitunud.

Seaduse¹⁸ kohaselt tuleb rühmade moodustamisel arvestada, et sõimerühmas on kuni 3a lapsed, lasteaiarühmad jagunevad vanuselisel 3–6a, 6–7a lapsed ja lapsed, kelle koolikohustuse täitmise alustamine on edasi lükatud. Tuleb silmas pidada, et liitrühmas on sõime- ja lasteaiarühmaelised lapsed ning liitrühma moodustamiseks võivad ettepaneku teha lapsevanemad. Seaduse¹⁹ kohaselt on sõimerühmas laste arv kuni 14, lasteaiarühmas kuni 20, liitrühmas kuni 18. Lasteasutuse hoolekogu ettepanekul on valla- või linnavalitsusel õigus lapse arenguks vajalike tingimuste olemasolu korral suurendada laste arvu sõimerühmas kuni kahe lapse võrra, lasteaiarühmas kuni nelja lapse võrra ning liitrühmas kuni kahe lapse võrra ning otsus selle kohta tuleb teha iga sõime-, lasteai- ja liitrühma kohta eraldi²⁰

Lasteaia pidaja määruse²¹ kohaselt peab vastuvõtu taotluste, lasteasutusse vastuvõtmise ja sealt väljaarvamise kohta infosüsteemis arvestust lasteasutuse direktor.

2022/2023. õa-l on EHISe andmetel lasteaias neljas rühmas kokku 89 last (seisuga 15.05.2023).

- 1) Teremok – (1–3a lapsed) sõimerühm, lapsi rühmas 16;
- 2) Drakoska – (2–4a lapsed) liitrühm, lapsi rühmas 22 (kohti kuni 20);
- 3) Domisolka – (3–6a lapsed), lapsi rühmas 27 (kohti kuni 24);
- 4) Kapitaska – (3–6a lapsed), lapsi rühmas 24.

Direktor on esitanud hoolekogule ettepaneku²² suurendada Drakoska rühmas laste arvu 22-ni. Domisolka aiarühmas on hoolekogu andnud loa suurendada laste arvu k 24-ni. Direktor on ilma vastava hoolekogu ettepanekuta suurendanud laste arvu 27-ni.

Direktori selgituste kohaselt räägitakse igal kevadel laste arv rühmades hoolekogus läbi. 2022. a augustis tekkis aga olukord, kus paar last, kes pidid minema kooli, tulid siiski lasteaeda tagasi ja tuli paigutada olemasolevasse rühma.

Siinkohal selgitame, et põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse²³ kohaselt peab linn vanema taotlusel tagama võimalused põhihariduse omandamiseks elukohajärgses koolis koolikohustuslikust east nooremale lapsele, kui kooliväline nõustamismeeskond või lasteasutus, kus laps käib, on hinnanud lapse koolivalmidust, sealhulgas sotsiaalset küpsust, ja soovitanud kooli õppima asumist ning vanem on linnavalitsust õppima asumise soovist teavitanud enne käimasoleva aasta 1. maid. Kui vanem teavitab linnavalitsust õppima asumise soovist pärast käimasoleva aasta 1. maid, võib elukohajärgne kool võtta selle lapse õpilaseks vastu vaba õppekoha olemasolul koolis.

Antud juhul peaks direktor lähtuma lasteaia pidaja poolt kehtestatud vastuvõtmise ja väljaarvamise korrast ja selgitama eelnevalt välja, kas nõuded varasemaks kooli minekuks on (lapsevanema poolt) täidetud ja koolikoht lapsele tagatud (kooli pidaja) ning kas lasteaial on tekkinud alus lapse väljaarvamiseks seoses kooliminekuiga. Kui direktor on selgitanud välja, et õiguslikult on tekkinud alus lapse väljaarvamiseks (laps asub õppima koolis), peab direktor tegema ka lapse väljaarvamise otsuse. See annab direktorile kindluse lasteaia kohakasutuse

¹⁸ KELS, § 6 lg-d 2-4.

¹⁹ KELS, § 7 lg1.

²⁰ KELS, § 7 lg 1¹.

²¹ Tallinna Linnavalitsuse 22.04.2015. a määrus nr 18 „Laste koolieelses lasteasutusse vastuvõtmise ja sealt väljaarvamise kord“, § 17 lg 1.

²² Hoolekogu 16.05.2022 koosoleku protokoll.

²³ Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus, § 7 lg 2.

lepingu lõpetamiseks osapoolte vahel ja uueks õppeaastaks rühmade laste arvu planeerimiseks. Lasteaed ei saa enne last välja arvata ning tema kohta teisele lapsele pakkuda, kui tal on kindlus, et esineb väljaarvamise alus. Direktori ülesanne on luua õigusselgus ja -kindlus selle osas, kellel on õigus lasteaiakohta kasutada ning kellel mitte. See peab toimuma vastavalt õigusaktidele.

Allolevas tabelist (tabel 1) nähtub, et lasteaiarühmade täituvust aastatel 2019–2022, ei ole laste arvud rühmas mahtunud õigusaktides sätestatud normidesse (vt eespool). See näitab, et lasteaias on pikema aja vältel tekitatud olukord, kus laste lasteaiast väljaarvamise osas ei ole loodud piisavat õigusselgust.

Tabel 1. Rühmade täituvus lasteaias võrdlusena Tallinna linna munitsipaallasteaedade ja Eesti kõigi lasteaidade keskmisega.

Õppekeel	Rühma liik	Näitaja	2019	2020	2021	2022
Rühmade arv lasteaias Naeratus kokku			4	4	4	4
eesti (keelekümblus)	3–6a lapsed	Rühmade arv			1	
		Lasteaed Naeratus			24,0	
		EESTI			19,5	
		TALLINN (munitsipaal)			22,1	
	liitrühm	Rühmade arv lasteaias Naeratus	1	1		
		Lasteaed Naeratus	22,0	22,0		
		EESTI	17,1	16,0		
		TALLINN	18,5	20,0		
vene	3–6a lapsed	Rühmade arv lasteaias Naeratus	2	1		2
		Lasteaed Naeratus	25,5	23,0		25,5
		EESTI	22,0	21,8		22,5
		TALLINN	23,4	22,9		23,5
	6–7a lapsed	Rühmade arv lasteaias			1	
		Lasteaed Naeratus			25,0	
		EESTI			23,5	
		TALLINN			24,1	
	liitrühm	Rühmade arv lasteaias		2	1	1
		Lasteaed Naeratus		21,5	24,0	23,0
		EESTI		17,5	17,4	18,1
		TALLINN		19,1	19,2	19,9
	sõimerühm (kuni 3a)	Rühmade arv lasteaias	1		1	1
		Lasteaed Naeratus	16,0		17,0	16,0
		EESTI	14,4		14,3	14,5
		TALLINN	17,3		16,1	16,4

Allikas: *Haridus- ja Teadusministeerium*

Direktori ja pidaja selgituste kohaselt komplekteerib rühmad direktor. Liitrühma puhul on ta arvestanud, et selles rühmas käivad lapsed kasutavad igapäevaselt vähem lasteaias kohti, samuti on lasteaias eelarve väiksem, kui võtta vähem lapsi. Pidaja sõnul teeb direktor rühmade komplekteerimiseks pidajale vastava taotluse, mille Tallinna Haridusameti juht oma allkirjaga kinnitab.

Eeltoodu kinnitab aga, et pidaja peaks lasteaeda toetama, et luua läbipaistev süsteem laste sisse- ja väljaarvamiseks. Lapsevanematele peab selgelt kommunikeerima, millistel tingimustel laps lasteaiast välja arvatakse ning mis on pere jaoks selle tagajärjed. Samuti tuleks luua lapsevanematele selged juhised, et neile oleks arusaadav, milliseid tegevusi neilt oodatakse ning millised tagajärjed need tegevused nende jaoks kaasa toovad.

Lasteaial on viimastel aastatel (2019–2022) olnud 10–12 õpetaja ametikohta. Direktori selgitusel on kolmes rühmameeskonnas koos eesti keele õpetajaga kokku neli inimest, sõimerühmas kolm. Kasutatakse kattuvat tööaega ja eesti keele õpetajad töötavad hommikupoolsel ajal.

Seaduse²⁴ kohaselt tuleb tagada lasteasutuse rühmades, kus õppe- ja kasvatustegevus ei toimu eesti keeles, eesti keele õpe KELA RÕKi alusel.

Õppekava kohaselt on eesti keele õpe korraldatud igale rühmale lähtuvalt riiklikust õppekavast. Lasteaed on liitunud keelekümbeluse võrgustikuga, kasutades vastavat metoodikat. Aastatel 2019–2021 on osalenud laste keelekümbelusrühmades kokku 68 last (25% laste üldarvust) vanuses 2–5 eluaastat. Venekeelsetes rühmades on samal ajavahemikul olnud 199 last (75%). 2022. aastast ei ole lasteaias keelekümbelusrühma. Lasteaed liitus 2020. aastal pilootprojektiga „Professionaalne eestikeelne õpetaja vene õppekeele rühmas”²⁵, toetamaks 3–7aastaste laste eesti keele õpet koolieelses lasteasutuses. Projekt on algatatud HTMi poolt toetamaks lasteaedasil ja koole, kus rühmas või klassis õpivad muu kodukeelega lapsed. Projektis osalevad lasteaia kolm rühma koos kolme eesti keele õpetajaga.

Õpetajate, direktori ja lastevanemate hinnangul on antud projekt laste keeleõppe mõttes tõhusam, kui seda on keelekümbelus. Õpetajate sõnul aitab selline töövorm ka eesti keelt vähem oskavatel rühmaõpetajatel osaleda eestikeelsetes tegevustes, samuti õpivad lapsed paremini keelt läbi igapäevaste tegevuste. Lapsevanemate sõnul näevad nad laste juures eesti keele arengut – laps kasutab kodus eestikeelseid väljendeid ja tunneb sõnade tähenduste vastu huvi. Direktori sõnul pakutakse lastele keele omandamiseks lisavõimalusena ühistegevusi ühe kooli, kahe lasteaia ja lasteaeda külastavate teatritega.

Direktori sõnul saab nende asutus eesti keele õppe korraldamiseks HTMilt ja lasteaia pidajalt täiendavaid rahalisi vahendeid (eesti keele õpetaja palgaraha, õppevahendid, koolituskulud):

- 1) projektiks „Professionaalne eestikeelne õpetaja vene õppekeele rühmas“ – HTMi rahastus;
- 2) keeleõppe materjalide soetamiseks – HTMi rahastus;
- 3) vahendid eesti keele õpetaja palga osaliseks toetuseks (kui on töö eraldi õpetaja) – Tallinna Haridusameti rahastus.

Seoses eestikeelsele õppele üleminekul 2024. aasta sügisest plaanib direktor leida eestikeelset lisapersonali, kes oleks rühmades kogu päeva. Võimalik oleks korraldada lastele laager, mis motiveeriks lapsi kasutama igapäevastes tegevustes rohkem eesti keelt. Plaanis on jätkata peale projekti lõppemist (2024) tööd eesti keele õpetajatega, kes on selleks oma nõusoleku andnud. Samuti tuleb jätkata koostööd eestikeelsete lasteaedadega.

Õpetajate arvates peavad nad ise eesti keelt juurde õppima. Lastevanemate soov on jätkata praeguse töökorraldusega ka peale projekti lõppemist ja läbi arutada, kuidas motiveerida tulema lasteaeda eestikeelseid õpetajaid. Lastevanemate mureküsimuseks on, kas eestikeelsele õppele

²⁴ KELS, § 8 lg 4.

²⁵ Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium, <https://www.hm.ee/eesti-keel-ja-voorkeeled/eesti-keel/eestikeelsed-opetajad-lasteaias-ja-koolis>. Pilootprojektiga toetatakse õpetajate professionaalset arengut, aidatakse õppeasutustel kujundada eesti keele omandamist toetavat õpi- ja kasvukeskkonda, seirata üleminekut lasteaiast põhikooli, teostada iga-aastast õpilaste keeleoskuse seiret põhikoolis, tõsta keeleõppe kvaliteeti ja viia see vastavusse keeletasemetega, luua võimalused tandemõppeks, arendada rühmatöö oskusi ja meeskonnatööd asutuses, luua laiemad võimalused õpetajalt õpetajale kogemuste vahetuseks ning arendada õppeasutuse keeleõppemudelit. Projektis osalevad lasteaiad ja koolid, kus rühmas või klassis õpib vähemalt 10 eesti keelest erineva kodukeelega last.

üleminek võiks kaasa tuua senise õppe- ja kasvatustegevuste kvaliteedi languse. Direktor märkis, et ta ei ole seni otsinud eesti keelt vajalikul tasemel oskavaid rühmaõpetajaid, kuna praegused õpetajad on pika tööstaažiga ja teevad oma tööd hästi.

1.3. Ettepanekud direktorile

- 1.3.1. Kaaluda õppekavas olevate õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtete sõnastamist lähtuvalt lasteaia eripärast ja vajadustest.
- 1.3.2. Korrigeerida õppekavas esitatud laste arengu hindamise tabeleid, esitades need eestikeelsetena.
- 1.3.3. Uuendada õppekavas lapsevanematega koostöö põhimõtteid ja korraldust, et arvestada tänapäevaste koostöövormidega.
- 1.3.4. Sõnastada ümber õppe- ja kasvatustegevuste tunnid õppe- ja kasvatustegevustena, mis on asjakohased lasteaiale.
- 1.3.5. Korrigeerida õppekava keeleliselt, et see vastaks eesti keele õigekirjale ja selle sisu oleks lugejale üheselt mõistetav.
- 1.3.6. Selgitada välja aasta varem kooliminevate laste lasteaiast lahkumise sooviga seotud asjaolud, kaasa arvatud lapsevanemaga lasteaia kohakasutuse lepingu lõpetamine või selle jätkumine, et oleks võimalik uueks õppeaastaks komplekteerida nõuetekohase laste arvuga rühmad ning lähtuda siinkohal lasteaia vastuvõtmise ja väljaarvamise korrast. Tagada lapsevanemate informeerimine.

1.4. Ettekirjutused pidajale

- 1.4.1. Tagada lasteaia õppekava koostamine ja kinnitamine, kuulates ära hoolekogu arvamuse, vastavalt Vabariigi Valitsuse 29.05.2008. a määruse nr 87 „Koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava“ § 2 lõigetele 1 ja 3. Täitmise tähtaeg: 01.11.2023.
- 1.4.2. Tagada lasteaia õppekavas üldoskuste esitamine vanuseti ja erivajadusega lapse arengu toetamise korraldus vastavalt Vabariigi Valitsuse 29.05.2008. a määruse nr 87 „Koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava“ §-dele 11–15 ja § 2 lõike 4 punktile 5. Täitmise tähtaeg: 01.11.2023.
- 1.4.3. Tagada pedagoogilise nõukogu poolt õppe- ja kasvatustegevuse analüüsimine ja hindamine ning direktorile, hoolekogule ning linnavalitsusele õppe- ja kasvatustegevuse parandamiseks ettepanekute tegemine vastavalt koolieelse lasteasutuse seaduse § 22 lõikele 6. Täitmise tähtaeg: 01.11.2023.
- 1.4.4. Tagada direktori poolt tegevus- ja päevakava kinnitamine vastavalt koolieelse lasteasutuse seaduse § 16 lõikele 4. Täitmise tähtaeg: 01.09.2023.
- 1.4.5. Tagada, et lubatud laste piirarvu rühmades ei ületata vastavalt koolieelse lasteasutuse seaduse § 7 lõigetele 1 ja 1¹. Täitmise tähtaeg: 01.09.2023.

2. Lasteaia arengu planeerimine ja sisehindamine

Seaduse²⁶ kohaselt peab lasteasutus koostama järjepideva arengu tagamiseks lasteasutuse arengukava koostöös hoolekogu ja pedagoogilise nõukoguga ning arengukava kinnitamine²⁷ peab toimuma lasteasutuse pidaja sätestatud korras. Seaduse²⁸ kohaselt esitatakse arengukavas tegevuskava kolmeks aastaks.

Lasteasutuse arengukava²⁹ on koostatud aastateks 2017–2022 ning kinnitatud³⁰ pidaja poolt. Järelevalve ajal lasteaial kehtivat arengukava ei olnud. Direktor esitas järelevalvele eraldi

²⁶ KELS, § 9¹ lg 1.

²⁷ KELS, § 9¹ lg 3.

²⁸ KELS, § 9¹ lg 2 p 2.

²⁹ Lasteaia Naeratus arengukava 2017–2022

³⁰ Tallinna Haridusameti juhataja 10.02.2017 käskkiri nr 1.-2/65 „Koolieelsete munitsipaallasteasutuste arengukavade kinnitamine“.

tegevuskava 2023. aastaks.

Direktori sõnul on tegemist lõppenud arengukava lisa-aasta tegevuskavaga. Lasteaia pidaja sõnul soovitati asutusel oma tegevuskava pikendada aasta võrra, kuigi arengukava periood oli selleks ajaks lõppenud. Põhjendusena toodi välja, et asutuste arengukavad peaksid olema kooskõlas omavalitsuse strateegiaplaaniga, milles soovitakse muu hulgas muuta arengukavade struktuuri ja kinnitamise põhimõtteid, kuid strateegiaplaani ei ole veel kinnitatud.

Selgitame, et seaduse kohaselt peab lasteaial olema arengukava kui dokument, millest lähtub iga-aastane tegevuskava koostamine ja sisehindamine ning millela on raske tagada lasteaia arengut soovitud suunas. Pidaja uute strateegiate kehtestamisel on võimalik arengukava nendega vastavusse viia.

Määruse³¹ kohaselt on lasteasutuse tegevuskava lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse kohustuslik dokument, milles määratletakse lasteasutuse ühe õppeaasta tegevuskava, lähtudes lasteasutuse arengukavast ja õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise õppeaasta sisehindamise tulemustest ning milles määratletakse lasteasutuse arengukava valdkondadest tulenevalt eesmärgid, tegevused, vastutajad ja tähtajad.

Direktor esitas lasteaia 2022/2023. õppeaasta tegevuskava, mille on kooskõlastanud pedagoogiline nõukogu³² ja hoolekogu³³. Dokumendil puudus märge kinnitamise kohta.

Seaduse³⁴ kohaselt on sisehindamine pidev protsess, mille eesmärk on tagada laste arengut toetavad tingimused ja lasteasutuse järjepidev areng. Sisehindamisel selgitatakse välja lasteasutuse tugevused ning parendusvaldkonnad, millest lähtuvalt koostatakse arengukava tegevuskava. Seaduse³⁵ järgselt kooskõlastatakse lasteasutuse sisehindamise aruanne hoolekoguga ja lasteasutuse pidajaga ning aruande kinnitab lasteasutuse direktor.

Direktor esitas järelevalvele sisehindamise aruande perioodi 2020–2022 kohta, mida on arutatud nii hoolekogus³⁶ kui pedagoogilises nõukogus³⁷.

Järelevalve toimumise ajal kinnitas direktor sisehindamise aruande oma käskkirjaga³⁸.

Lõppenud arengukava tegevuskavas olid välja toodud parendustegevused seoses eesti keele õppega järgnevas perioodiks:

- 1) keelekümbelprogrammiga liitumise jätkamine ja keelekümbeluse metoodika koolitused personalile;
- 2) tähelepanu pööramine töötajate eesti keele edendamisele, jätkates koostööd Integratsiooni Sihtasutuse ja Innovega.

Direktori sõnul jätkatakse keelekümbeluse metoodika kasutamisega rühmades ka peale projekti lõppemist, mille ulatus oleneb aga õpetajate arvust, kellel oleks nõuetekohane eesti keele tase. Direktori arvates on projekti raames keeleline suhtlemine muutunud paremaks, õpetajad kuulevad eesti keelt rohkem ning paljud on teinud keeleõppes edusamme. Aastate jooksul on Töötukassa võimaldanud õpetajatel osaleda eesti keele kursustel. Probleemina nähakse, et

³¹ Haridus- ja teadusministri 31.08.2011. a määrus nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“, § 2 p 1.

³² Pedagoogilise nõukogu 06.09.2022 protokoll nr 1-6/5.

³³ Hoolekogu 10.10.2022 koosoleku protokoll nr 1-6/6.

³⁴ KELS, § 24² lg 1.

³⁵ KELS, § 24² lg 3.

³⁶ Hoolekogu 17.04.2023 koosoleku protokoll nr 1-3/2.

³⁷ Pedagoogilise nõukogu 11.01.2023 koosoleku protokoll nr 1.

³⁸ Direktori 22.05.2023 käskkiri nr 1-2/4 „Lasteaia Naeratus sisehindamise aruande kinnitamine“.

mitmetel keeleõppe koolitustel kasutatakse peamiselt vene keelt, mis ei toeta riigikeele omandamist.

Sisehindamise aruandes on analüüsitud hariduslike erivajadustega laste toetamise võimalusi. Järelevalves läbi viidud vestlustest ja haridusandmetest nähtus, et lasteaial on toimiv koostöö Tallinna Õppenõustamiskeskuse (edaspidi *TÕNK*) logopeediga. Teiste tugiteenuste kasutamise kohta lastevanemate poolt lasteaial andmed puuduvad.

Õppekavas on märgitud, et lasteaia koostatakse õppeaasta kohta vastav analüüs.

Direktori selgitusel on aasta tegevuskavas kõik tegevused lahti kirjutatud ja täidetud tegevused märgitakse õppeaasta lõpul ära. Direktor teeb õppeaasta viimasel pedagoogilisel koosolekul sellest suulise kokkuvõtte ning vajalikud tegevused võetakse sisendina järgmisesse õppeaastasse.

Järelevalves selgitas direktor, et ta viib igal õppeaastal läbi rahuloluküsitluse, tehes iga sisehindamise perioodi lõpus sellest kokkuvõtte. 2021. aastal läbi viidud riikliku rahuloluküsitluse tulemused näitasid, et üldine rahulolu alushariduse pakkumisega oli sellel aastal lasteaia veidi madalam (3,7) võrreldes Tallinnas keskmiselt (4). Samuti on madalam hinnang lasteaia võimalustele erivajadustega laste õpetamiseks (2,65) võrreldes Tallinnas keskmiselt (3,5).

Kokkuvõtvalt võib öelda, et sisehindamist on lasteaia läbi viidud eelmise arengukava perioodi jooksul, kogudes peamiselt andmeid rahulolu kohta ja püstitades eesmärgi iga-aastaseks tegevuskava koostamiseks, mis hõlmasid ka eesti keele õppega ja õpetajate koolitamisega seotud teemasid. Järelevalvele ei esitatud konkreetseid dokumente või tõendeid arutelude või analüüsi kohta.

2.1. Ettepanekud direktorile

2.1.1. Koostada aasta tegevuskava põhjal kirjalik analüüs, mis on lisatav õppeaasta viimase pedagoogilise nõukogu protokollile, et võimaldada erinevate osapoolte hilisemat ligipääsu arutatud küsimuste kohta tehtud märkmetele ja otsustustele.

2.1.2. Kajastada õppenõukogu ja teiste õppe- ja kasvatustegevusega seotud koosolekute protokollides õppe- ja kasvatustegevuse teemade arutelud, et oleks arusaadav, mis on olnud tehtud otsuste aluseks.

2.2. Ettekirjutused pidajale

2.2.1. Tagada lasteaia arengukava koostamine ja kinnitamine vastavalt koolieelse lasteasutuse seaduse § 9¹ lõikele 1. Täitmise tähtaeg: 01.01.2024.

2.2.2. Tagada lasteasutuse õppeaasta tegevuskava kinnitamine vastavalt haridus- ja teadusministri 31.08.2011. a määruse nr 44 „Koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja nende täitmise kord“ § 4 lõigetele 1, 2 ja 3. Täitmise tähtaeg: 01.09.2023.

3. Lapse arengu hindamine ja toetamine

Seadusest³⁹ tulenevalt peavad pedagoogid jälgima lapse arengut ja toimetulekut lasteasutuses ning vajaduse korral kohandama õppe- ja kasvatustegevust lapse erivajaduse järgi.

Lasteaia õppekava kohaselt toimub lapse arengu hindamine kaks korda aastas, milles osalevad õpetaja ja lapsevanem.

³⁹ KELS, § 14 lg 1.

Õpetajate selgitusel täidavad nad lapse arengu hindamise tabelit sügisel ja kevadine hindamine toimub koos lapsevanemaga arenguvestlusel. Järelevalves selgus, et laste arengu hindamise kaarte täidetakse vastavalt nõuetele, kajastades lisaks eesti keele omandamist.

Seoses projektiga „Professionaalne eestikeelne õpetaja vene õppekeele rühmas“ on lasteaia kasutusel Tallinna Ülikooli koostatud lapse eesti keele arengu hindamise vorm (5–7a lapsed), mida täidavad eesti keele õpetajad, andes kord aastas tagasisidet ülikoolile.

Lisaks koondatakse õppeaasta jooksul kokku iga lapse kindla temaatikaga või vabalt loodud tööd. Järelevalves selgus, et need on erinevates rühmades erineva sisuga. Koostamise vormiks võib olla e-mapp, kus on lapse arenguga seotud videod, intervjuud, fotod.

Vestlusel lapsevanematega kinnitati, et lasteaed on küsinud neilt nõusoleku laste pildistamiseks, samuti leidis kinnitust arengumappide koostamine.

Õppekava kohaselt tehakse erivajadustega lastega tööd individuaalselt.

Õpetajatega vestlustes selgus, et individuaalset tööd tehakse päeva teisel poolel lastega, kelle areng ei ole eakohane või kui laps on andekas mõnes valdkonnas.

Järelevalves selgus, et individuaalsete tegevuste läbiviimise kohta ei tehta õpetajate poolt eraldi märkmeid ja seda ei dokumenteerita.

Seaduse⁴⁰ kohaselt annab lasteasutus lasteasutuse õppekava läbinule välja koolivalmiduskaardi, milles on kirjeldatud lapse arengu tulemused.

Õpetajate sõnul koostatakse lasteaia õppekava läbinud lapsele koolivalmiduskaart arengu hindamise tabeli ja arengumängu põhjal, eraldi eesti keele omandamist ei kajastata. Õppekava kohaselt analüüsitakse lapse koolivalmidust rühma õpetajate ja muusikaõpetaja poolt ning koostatakse koolivalmiduskaart. Koolivalmiduskaardid registreeritakse aprillis ja mais e-dokumendihalduse keskkonnas Postipoiss ja edastatakse lapsevanemale direktori poolt digiallkirjastatuna.

Järelevalves nähtus, et koolivalmiduskaardid on registreeritud ja direktori poolt allkirjastatud.

Seaduses⁴¹ on sätestatud, et lapsele tagatakse vajaduse korral logopeedi ja eripedagoogi või muu tugiteenus, mille rakendamiseks loob võimalused lasteasutuse pidaja ning mille rakendamist korraldab direktor.

EHISE andmetel ei olnud (seisuga 15.05.2023) lasteaia koolivälise nõustamismeeskonna otsusega lapsi. Kõikide laste üldisele kõnearengule on andnud kord õppeaastas hinnangu TÕNKi logopeed. 27 lapsele oli TÕNKi logopeedi hinadamise alusel märgitud lasteaia poolt kõneravi vajadus, kellest 24 olid logopeedilist abi saanud.

Direktori selgitusel ei kasuta kõik lapsevanemad erinevatel põhjustel võimalust logopeedi teenuse saamiseks.

Lastevanemate sõnul käib logopeed igal õppeaastal lapsi hindamas ja koostab neile individuaalse hinnangu. Teenuse saamiseks suunatakse lapsevanem TÕNKi, kus on korraldatud tasuta vastuvõttud. Direktori ja lastevanemate sõnul kasutavad lapsevanemad TÕNKi teenust. Vahel jätavad vanemad siiski lapse teenusel käimise pooleli.

Pidaja sõnul on valmisolek tagada lasteaia kohapeal tugispetsialisti teenus juhul, kui kvalifikatsioonile vastav inimene leitakse.

Järelevalve külastas lasteaia kohapeal viibimise ajal kõiki rühmi, tegevuste vaatlusi viidi läbi kahes rühmas kuue tunni ulatuses.

⁴⁰ KELS, § 16 lg 5.

⁴¹ KELS, § 14 lg 1.

Läbiviidud õppe- ja kasvatustegevused olid kakskeelsed, õpetajate poolt juhitud. Tegevustes oli mitmeid asju, mis olid õpetaja poolt ette valmistatud, kuid mis otseselt ei toeta laste üldoskuste arengut, st õppimist ja uute asjade omandamist lapse iseseisva tegutsemise kaudu. Lapsed selles vanuses saavad paljuga juba ise hakkama. Tegevused olid eesmärgistatud, keskkond tegevuste läbiviimiseks oli sobiv, tegevusi viidi läbi paralleelselt kahes alarühmas ning tegevuse lõpus kogu rühmaga koos.

Valitsev õhkkond oli positiivne ning õpetajad toetasid ja tunnustasid õppetegevustes eesti keele kasutamist. Lapsed said õpetaja poolt esitatud eestikeelsetest küsimustest aru, kuigi küsimustele vastasid enamasti vene keeles. Tegevuste sisu oli seotud laste igapäevaeluga ning neil oli võimalik vestluses kasutada oma teadmisi. Rühmade õppe- ja kasvatustegevused olid lõimitud, õppimise elavdamiseks viidi läbi õppekäik, kasutati digivahendeid. Tegevuste tempo oli liiga kiire.

Eestikeelne õpetaja kasutas kõnes korrektset, selget ja arusaadavat eesti keelt. Nende poolt läbiviidud õppetegevuste ruumides olid seintel pildid ning sõnad toetamaks igapäevaste rutiinsete vestluste (nt hommikuringide) läbiviimist. Õpetajad ergutasid lapsi sõnavara aktiivselt kasutama. Samuti kasutasid nad laste kõne toetamiseks visuaalseid õppevahendeid ning esemeid. Loodud olid situatsioonid lastele eduelamuse saamiseks.

Tegevustes seletasid ja selgitasid õpetajad uusi sõnu ning nende tähendust. Kuigi õpetajad püüdsid soodustada laste omavahelises suhtluses eesti keele kasutamist, ei õnnestunud see siiski. Lapsed kasutasid eesti keelt enamasti ainult õpetaja küsimustele vastamiseks. Õppe- ja kasvatustegevustes ei olnud nähtav, kuidas õpetajad kaasavad lapsi tegevuse ettevalmistusse ja tegevusi või ülesandeid ise valima. Samuti ei olnud tegevuste lõppedes eestikeelseid kokkuvõtte ringe ega toimunud pedagoogilist dokumenteerimist õppimise protsessist. Rühmade infotahvlitel olid teavitused venekeelsed, ruumides leidis vähe eestikeelseid pilte ja sõnu, va ühes rühmas, kus eestikeele õpetaja saab kasutada oma ruumi.

3.1. Ettepanekud direktorile

- 3.1.1. Sõnastada pedagoogilises nõukogus laste arengumappide koostamise põhimõtted, et ühtlustada rühmade erinevaid praktikaid.
- 3.1.2. Leppida pedagoogilises nõukogus kokku, mil määral ja kus dokumenteeritakse lastega individuaalselt läbi viidud tegevused.
- 3.1.3. Leppida kokku pedagoogilise nõukogu poolt lastega läbiviidavate individuaalsete tegevuste dokumenteerimise põhimõtted, et tagada laste individuaalse arengu jälgimine.
- 3.1.4. Suurendada õpetajate teadlikkust lapsest lähtuvast pedagoogikast ning toetada selle rakendamist, sh riiklikus õppekavas olevat õpikäsitust.
- 3.1.5. Järgida põhimõtet, et igapäevaselt peavad toimuma kõiki valdkondi lõimivad tegevused ja mitte jaotatuna erinevate päevade peale (st ei olnud kõik valdkonnad igapäevaselt kaetud).
- 3.1.6. Toetada õpetajaid, et nad õppe- ja kasvatustegevustes suunaksid lapsi rohkem ise tegema ja initsiatiivi üles näitama ning eesti keelt aktiivsemalt kasutama kogu päeva vältel.
- 3.1.7. Juhtida õpetajate tähelepanu sellele, et õpitav teema peab olema rühmas nähtav kogu nädala vältel. See tähendab, et laste töid eksponeerida rohkem lastele endile ning õppimist pedagoogiliselt dokumenteerida. See kõik aitaks kaasa sellele, et õppimine oleks lastele nähtav.
- 3.1.8. Suurendada rühma liikmete omavahelist koostööd õppetöö läbiviimisel, et siduda rohkem paralleelselt läbiviidud tegevusi alarühmades ja väärtustada enam koostöist tegevust.
- 3.1.9. Suunata õpetajaid pakkuma lastele kõikides tegevustes valikuvõimalusi.
- 3.1.10. Suunata õpetajaid mängima koos lastega vabamänge, et lapsed saaksid aktiivsemalt

kasutada eesti keelt.

- 3.1.11. Kaasata rühmade õpetaja abid aktiivsemalt õppe- ja kasvatustegevusse, et tagada osalemine rühmameeskonna liikmena.
- 3.1.12. Vaadata üle rühmade ruumid ning teha muudatusi, luues laste jaoks rohkem tegevuskeskusi.
- 3.1.13. Jälgida, et õppe- ja mänguvahendid oleksid lastele kättesaadavad ja tuua rühma looduslikke õppevahendeid.
- 3.1.14. Võimaldada pedagoogidel osaleda pedagoogilise dokumenteerimise koolitustel ning seda süsteemselt lasteaias rakendada.

4. Õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon, keeleoskuse tase ja täienduskoolitus

Järelevalves kontrolliti õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavust haridusministri määruses⁴² toodud nõuetele ja võrreldi EHISesse kantud ning õppeasutuses kohapeal olevaid kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente (väljavõte 15.05.2023).

Õppe- ja kasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, oli lasteaias kokku 13: õpetajaid 12 ja direktor. Kvalifikatsioon vastas kehtestatud nõuetele 11-l õppe- ja kasvatusala töötajal. Ühe õpetaja puhul ei olnud võimalik hinnata välismaal välja antud haridusdokumendi vastavust kvalifikatsioonile Eesti ENIC/NARIC Keskuse tunnustuse puudumise tõttu.

Täiendavalt oli vaatluse all õppe- ja kasvatusala töötajate keeleoskuse tase vastavalt Vabariigi Valitsuse määruses⁴³ kehtestatule. Lasteaia 12-st õppe- ja kasvatusala töötajast puudub ametikoha nõuetele vastav B2 keeletase viiel töötajal. 2022. aastal on Keeleamet teinud viiele õpetajale ettekirjutuse B2 keeleoskuse täiendamiseks või keeletaseme eksami sooritamiseks.

Eesti keele õpetamise ja keelekümlbluse metoodika kursustel on aastatel 2021–2023 osalenud EHISe andmetel (seisuga 17.05.2023) kõik õpetajad, neist suuremas mahus kursustel (104–366 tundi) seitse ja väiksemas mahus (12–28 tundi) viis õpetajat (kokku 1551 tundi).

4.1. Ettepanek direktorile

Võtta vaatluse alla nende õpetajate eesti keele oskuse parendamine, kellele on tehtud Keeleameti ettekirjutus.

⁴² Haridusministri 26.08.2002. a määrus nr 65 „Koolieelse lasteasutuse pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“.

⁴³ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määruse nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“ § 9 p-d 6 ja 7: C1-tasemel eesti keele oskust nõutakse järgmistelt isikutelt: 6) õppeasutuste juhid, nende asetäitjad ja õppejuhid; 7) eesti keele ja eesti keeles õpetatavate ainete õpetajad või õppejõud. § 8 p 6: vähemalt B2-tasemel eesti keele oskust nõutakse järgmistelt isikutelt: pedagoogid (v.a eesti keele ja eesti keeles õpetatavate ainete õpetajad).